

## ODLOČBA KOMISIJE

z dne 11. maja 2006

**o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke, in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg**

(notificirano pod dokumentarno številko C(2006) 1887 in dokumentarno številko C(2006) 1887 COR)

(Besedilo velja za EGP)

(To besedilo razveljavlja in nadomešča besedilo, objavljeno v Uradnem listu L 197 z dne 19. julija 2006, str. 9)

(2006/502/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov <sup>(1)</sup>, in zlasti člena 13 Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) V skladu z Direktivo 2001/95/ES so proizvajalci dolžni dajati na trg le varne proizvode.

(2) V skladu s členom 13 Direktive 2001/95/ES lahko Komisija, če opazi, da nekateri proizvodi predstavljajo resno nevarnost za zdravje in varnost potrošnikov, pod določenimi pogoji sprejme odločbo, ki zahteva, da države članice sprejmejo začasne ukrepe, s katerimi omejijo ali določijo posebne pogoje za dajanje proizvodov na trg, prepovejo njihovo prodajo in uvedejo potrebne spremljevalne ukrepe za zagotovitev spoštovanja prepovedi ali zahtevajo njihov umik ali odpoklic iz prometa.

(3) Takšna odločba je odvisna od dejstev, da se države članice bistveno razlikujejo pri sprejetem pristopu ali pristopu, ki ga je glede zadevne nevarnosti šele treba

sprejeti; nevarnosti, glede na naravo vprašanja varnosti proizvoda, ni mogoče obravnavati na način, ki bi bil združljiv s stopnjo nujnosti primera, v skladu z drugimi postopki, določenimi s posebno zakonodajo Skupnosti, ki velja za zadevne proizvode; nevarnost se lahko učinkovito odpravi le s sprejetjem primernih ukrepov, ki veljajo na ravni Skupnosti, da se zagotovi dosledna in visoka raven varovanja zdravja in varnosti potrošnikov ter ustrezno delovanje notranjega trga.

(4) Vžigalniki so sami po sebi nevarni proizvodi, ker so vir plamena ali toplote in ker vsebujejo vnetljivim gorivom. Predstavljajo resno nevarnost, posebej kadar jih otroci napačno uporabijo, kar lahko povzroči požare, poškodbe ali celo smrtne primere. Ob upoštevanju samih po sebi nevarnih lastnosti vžigalnikov, velikega števila kosov, danih na trg, in predvidljivih okoliščin uporabe je treba, glede na možno uporabo vžigalnikov pri igri otrok, obravnavati resnost nevarnosti, ki jo ti predstavljajo za varnost otrok.

(5) Resno nevarnost, ki jo predstavljajo vžigalniki, potrjujejo razpoložljivi podatki in informacije o požarih v EU, povezanih z otroki, ki se igrajo z vžigalniki. Poročilo, ki ga je februarja 1997 objavilo Ministrstvo za trgovino in industrijo Združenega kraljestva, z naslovom „Evropska raziskava – nesreče, ki jih povzročijo otroci, stari manj kot 5 let, ki se igrajo s cigaretami in vžigalicami“, je v EU za leto 1997 ocenilo skupaj okoli 1 200 požarov, 260 poškodb in 20 smrti. Novejši podatki potrjujejo, da veliko število hudih nesreč, vključno s smrtmi, v EU še vedno povzročijo otroci, ki se igrajo z vžigalniki brez varovala.

<sup>(1)</sup> UL L 11, 15.1.2002, str. 4.

- (6) Zakonodaja, ki določa zahteve o varnosti vžigalnikov za otroke, enakovredne zahtevam v tej odločbi, obstaja v Avstraliji, Kanadi, Novi Zelandiji in Združenih državah Amerike (ZDA). Pred uvedbo zakonodaje je bila v ZDA opravljena raziskava. Predlog uredbe o vžigalnikih iz leta 1993 s strani Komisije Združenih držav za varnost potrošniških proizvodov vsebuje oceno, da so vžigalniki, ki so jih uporabljali otroci, povzročili več kot 5 000 požarov, 1 150 poškodb in 170 smrtnih primerov v ZDA.
- (7) Zahteva ZDA o varnosti za otroke je bila uvedena leta 1994. Raziskava o učinkovitosti zahteve je leta 2002 poročala o 60-odstotnem zmanjšanju požarov, poškodb in smrtnih primerov.
- (8) Na posvetovanju držav članic v Odboru, ustanovljenem s členom 15 Direktive 2001/95/ES, so se pokazale velike razlike v pristopu držav članic pri obravnavanju nevarnosti, ki jih predstavljajo vžigalniki, ki niso varni za otroke.
- (9) Z varnostjo vžigalnikov sta povezana dva tehnična standarda: evropski in mednarodni standard EN ISO 9994:2002 „Vžigalniki – Varnostna specifikacija“, ki določa tehnične zahteve za kakovost, zanesljivost in varnost vžigalnikov, skupaj z ustreznimi proizvodnimi preskusnimi postopki, vendar ne vključuje tehničnih zahtev v zvezi z varnostjo otrok, in evropski standard EN 13869:2002 „Vžigalniki, varni za otroke – Varnostne zahteve in preskusne metode“, ki določa tehnične zahteve v zvezi z varnostjo otrok.
- (10) Sklicevanje na standard EN ISO 9994:2002 je Komisija objavila v *Uradnem listu Evropske unije* <sup>(2)</sup> v skladu s postopkom, določenim v členu 4 Direktive 2001/95/ES, ki ustvarja domnevo o skladnosti s splošno varnostno zahtevo Direktive 2001/95/ES v zvezi z nevarnostmi, zajetimi v tem standardu. Nekatere države članice so menile, da bi morala Komisija za obravnavanje varnosti otrok v *Uradnem listu* objaviti tudi sklicevanje na standard EN 13869:2002. Vendar pa so druge države članice menile, da je treba standard EN 13869:2002 najprej bistveno popraviti.
- (11) Ob pomanjkanju ukrepov Skupnosti glede vžigalnikov, varnih za otroke, in prepovedi neobičajnih vžigalnikov lahko nekatere države članice sprejmejo različne nacionalne ukrepe. Uvedba takih ukrepov bi neizogibno povzročila neenotno raven zaščite in ovire za trgovanje z vžigalniki v Skupnosti.
- (12) Posebne zakonodaje Skupnosti, ki velja za vžigalnike, ni. Nevarnosti ni mogoče učinkovito odpraviti v skladu z drugimi postopki, določenimi v posebnih predpisih zakonodaje Skupnosti, ob upoštevanju narave problema varnosti glede na proizvod, in na način, združljiv s stopnjo nujnosti primera. Zato je nujno treba uporabiti Odločbo v skladu s členom 13 Direktive 2001/95/ES.
- (13) Glede na resno nevarnost, ki jo predstavljajo vžigalniki, in da se zagotovi stalna visoka raven varovanja zdravja in zaščite potrošnika v celotni EU ter se izogne oviram pri trgovanju, je treba v skladu s členom 13 Direktive 2001/95/ES sprejeti začasno odločbo. Taka odločba mora v kratkem času zagotoviti, da vžigalniki, dani na trg, izpolnjujejo pogoj o varnosti za otroke. V pričakovanju stalne rešitve na podlagi mednarodnih soglasij mora preprečiti nadaljnje poškodbe in smrtne primere.
- (14) Zahteva o varnosti otrok v tej odločbi mora zajemati vžigalnike za enkratno uporabo, saj ti predstavljajo posebej veliko nevarnost, da jih otrok napačno uporabi. Raziskava „Harwood's study“, ki je bila leta 1987 izvedena v ZDA, je pokazala, da je v povprečju 96 % nesreč, ki jih povzročijo otroci pri igri z vžigalniki, povzročenih z vžigalniki za enkratno uporabo. V zelo malo nesreč so vključeni vžigalniki, ki niso za enkratno uporabo, predvsem tako imenovani luksuzni in pol-luksuzni vžigalniki, ki so zasnovani, izdelani in dani na trg tako, da zagotavljajo stalno pričakovano varno uporabo v daljšem obdobju, ki imajo pisno garancijo in so podprti s poprodajnimi storitvami za zamenjavo ali popravila delov za celotno življenjsko dobo, zanje pa so značilni prefinjeno oblikovanje z uporabo dragih materialov, luksuzen izgled in nizka stopnja nadomestljivosti z drugimi vžigalniki ter prodaja v skladu z prestižom in luksuzno podobo znamke. Ti rezultati podpirajo dejstvo, da ljudje bolj pazijo na vžigalnike večje vrednosti, ki so namenjeni za daljšo uporabo.
- (15) Prepovedati je treba vse vžigalnike, ki so zelo podobni drugim predmetom, za katere je znano, da so otrokom privlačni ali so jim namenjeni. To vključuje, vendar ni omejeno na, vžigalnike, katerih oblika spominja na junake iz risank, igrače, pištole, ure, telefone, glasbene instrumente, vozila, človeško telo ali dele človeškega telesa, živali, hrano in pijačo, vžigalnike, ki igrajo glasbo ali imajo utripajoče luči ali premikajoče dele ali druge zabavne značilnosti, ki jih ponavadi imenujemo „neobičajni vžigalniki“ in ki predstavljajo veliko nevarnost, da jih otroci napačno uporabijo.

<sup>(2)</sup> UL C 100, 24.4.2004, str. 20.

(16) Da se proizvajalcem vžigalnikov omogoči uporaba zahteve o varnosti za otroke, se je primerno sklicevati na ustrezne tehnične zahteve evropskega standarda EN 13869:2002, tako da so vžigalniki, ki so v skladu z ustreznimi predpisi nacionalnih standardov, s katerimi je bil prevzet evropski standard, domnevno v skladu z zahtevami te odločbe za varnost otrok. Z istim namenom se mora tudi za vžigalnike, ki so v skladu z ustreznimi predpisi držav, ki niso članice EU, v katerih veljajo zahteve glede varnosti otrok, enakovredne zahtevam iz te odločbe, domnevati, da so v skladu z zahtevami te odločbe glede varnosti otrok.

(17) Dosledna in učinkovita uveljavitev zahteve o varnosti za otroke, določena s to odločbo, zahteva od proizvajalcev, da na zahtevo pooblaščenih organov predložijo poročila o preskusih glede varnosti za otroke, ki so jih izvedli organi za preskušanje, pooblaščeni s strani akreditacijskih organov, ki so člani mednarodnih akreditacijskih organizacij, ali drugače za to priznani organi, ali zagotovili organi za preskušanje, ki so jih za izvajanje tega tipa preskusa pooblastili organi oblasti držav, v katerih se uporabljajo varnostne zahteve, ki so enakovredne zahtevam iz te odločbe. Proizvajalci vžigalnikov morajo na zahtevo pristojnim organom, določenim v členu 6 Direktive 2001/95/ES, takoj zagotoviti vse potrebne dokumente. Če proizvajalec take dokumentacije ne more zagotoviti v roku, ki ga določi pristojni organ, je treba vžigalnike umakniti s trga.

(18) V skladu s členom 5(2) Direktive 2001/95/ES morajo distributerji pomagati pri zagotavljanju skladnosti vžigalnikov, ki jih dobavljajo, z zahtevami o varnosti za otroke, ki jih določa ta odločba. Zlasti morajo sodelovati s pristojnimi organi in jim na njihovo zahtevo posredovati dokumentacijo, potrebno za sledenje porekla vžigalnikov.

(19) Treba je določiti najkrajša možna prehodna obdobja, ko proizvajalci uvedejo ukrepe, določene s to odločbo, v skladu s potrebo po preprečevanju nadaljnjih nesreč ob upoštevanju tehničnih omejitev in zagotavljanju sorazmernosti. Države članice potrebujejo tudi prehodna obdobja za zagotovitev, da so ukrepi učinkovito uporabljeni ob upoštevanju velike količine vžigalnikov, ki se prodaja v EU na leto, in veliko distribucijskih poti, uporabljenih za dajanje na trg. Zato se mora obveznost proizvajalcev, da dajejo na trg samo vžigalnike, ki so varni za otroke, uporabljati deset mesecev po datumu uradne objave te odločbe, medtem ko mora obveznost, da dobavljajo izključno vžigalnike, ki so varni za otroke, začeti veljati eno leto po prepovedi dajanja takih vžigalnikov na trg. Zato bo ta obveznost določena ob pregledu te odločbe, eno leto po njenem sprejetju.

(20) Za nevarne proizvode, ki so predmet odločbe, člen 13(3) Direktive 2001/95/ES prepoveduje izvoz iz Skupnosti.

Vendar ob upoštevanju sestave trga vžigalnikov glede na število svetovnih proizvajalcev, obseg izvoza in uvoza ter globalizacijo trgov prepoved izvoza ne bi izboljšala varnosti potrošnikov v tretjih državah, ki ne uporabljajo zahtev v zvezi z varnostjo otrok, saj bi bil izvoz iz EU nadomeščen z vžigalniki, ki niso varni za otroke, iz držav, ki niso članice EU. Uporabo člena 13(3) je treba zato začasno ustaviti, dokler se ne sprejme mednarodnega standarda o varnosti za otroke. To ne sme posegati v uporabo ukrepov v tretjih državah, kjer veljajo zahteve v zvezi z varnostjo otrok.

(21) Ukrepi, predvideni v tej odločbi, so v skladu z mnenjem Odbora, ustanovljenega s členom 15 Direktive 2001/95/ES –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

#### Člen 1

Za namene te odločbe:

1. „vžigalnik“ pomeni ročno napravo za proizvodnjo plamena z gorivom in se običajno uporablja za namensko prižiganje zlasti cigaret, cigar in pip, lahko pa se predvidoma uporablja za prižiganje materialov, kot so papir, stenji, sveče in svetilke, izdelan s celotno zalogo goriva, ki se ga lahko ponovno napolni ali ne.

Brez poseganja v prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg, kot določa člen 2(2) te odločbe, se ta opredelitev ne uporablja za vžigalnike, ki se lahko ponovno napolnijo in za katere proizvajalci na zahtevo pristojnemu organu zagotovijo potrebno dokumentacijo, ki potrjuje, da so vžigalniki zasnovani, izdelani in dani na trg tako, da za življenjsko dobo, ki ne sme biti krajša od pet let stalno zagotavljajo pričakovano varno uporabo, so predmet popravila in zlasti izpolnjujejo vse sledeče zahteve:

— imajo v skladu z Direktivo 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta<sup>(1)</sup> pisno garancijo proizvajalca za obdobje vsaj dveh let za vsak vžigalnik,

— jih je praktično možno popraviti in varno ponovno napolniti v vsej življenjski dobi, predvsem pa morajo imeti popravljiv vžigalni mehanizem,

<sup>(1)</sup> UL L 171, 7.7.1999, str. 12.

— ima nepotrošne sestavne dele a obstaja verjetnost, da se po obdobju garancije ob nepretrgani uporabi obrabijo ali pokvarijo, ki jih lahko nadomestijo ali popravijo pooblaščenec ali specializirane poprodajne službe s sedežem v Evropski uniji;

2. „neobičajni vžigalnik“ je vsak vžigalnik, kot je opredeljen v specifikaciji 3.2 Evropskega standarda EN 13869:2002;

3. „vžigalnik, ki je varen za otroke“ pomeni vžigalnik, oblikovan in proizveden na takšen način, da ga, pod običajnimi ali razumno predvidljivimi pogoji uporabe, ne more uporabiti otrok, mlajši od 51 mesecev, ker je na primer za njegovo uporabo potrebna moč ali zaradi oblikovanja ali zaščite vžigalnega mehanizma ali zapletenosti ali zaporedja potrebnih operacij za sprožitev.

Za otrokom varne veljajo:

(a) vžigalniki, ki so v skladu z nacionalnimi standardi, s katerimi je bil prevzet evropski standard EN 13869:2002 v zvezi s predpisi, ki niso zajeti v odstavkih 3.1, 3.4, in 5.2.3 standarda;

(b) vžigalniki, ki so v skladu z ustreznimi predpisi držav, ki niso članice EU, v katerih veljajo zahteve o varnosti za otroke, enakovredne zahtevam, ki jih določa ta odločba;

4. „model vžigalnika“ pomeni vžigalnik istega proizvajalca, ki se po obliki ali drugih značilnostih ne razlikujejo na noben način, ki lahko vpliva na varnost za otroke;

5. „preskus varnosti za otroke“ pomeni sistematični preskus določenega modela vžigalnika glede varnosti za otroke na vzorcu zadevnih vžigalnikov, zlasti preskusi v skladu z nacionalnimi standardi, ki prenašajo evropski standard EN 13869:2002 v zvezi z zahtevami, ki niso zajeti v odstavkih 3.1, 3.4, in 5.2.3 standarda, ali v skladu s preskusnimi zahtevami ustreznih predpisov držav, ki niso članice EU, v katerih veljajo zahteve glede varnosti otrok, enakovredne zahtevam, ki jih določa ta odločba;

6. „proizvajalec“ ima pomen, kot je opredeljen v členu 2(e) Direktive 2001/95/ES;

7. „distributer“ ima pomen, kot je opredeljen v členu 2(f) Direktive 2001/95/ES.

## Člen 2

1. Države članice zagotovijo, da se deset mesecev od datuma uradnega obvestila o tej odločbi dajejo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke.

2. Od istega datuma, kot je naveden v zgornjem odstavku 1, države članice prepovejo dajanje neobičajnih vžigalnikov na trg.

## Člen 3

1. Deset mesecev od datuma uradne objave te odločbe države članice zahtevajo, da proizvajalci kot pogoj za dajanje vžigalnikov na trg:

(a) hranijo in na zahtevo pristojnim organom, določenim v skladu s členom 6 Direktive 2001/95/ES, takoj preložijo poročilo o varnosti za otroke za vsak model vžigalnikov z vzorcem vžigalnikov preskušane modela, ki potrjuje, da je model vžigalnikov, dan na trg, varen za otroke;

(b) na zahtevo pristojnim organom potrdijo, da so vsi vžigalniki v vsaki seriji, ki so dani na trg, skladni s preskušanim modelom, in na zahtevo organom predložijo dokumentacijo o preskusnem in nadzornem programu, ki podpira tako potrdilo;

(c) z uporabo primernih preskusnih metod stalno spremljajo skladnost proizvedenih vžigalnikov s sprejetimi tehničnimi rešitvami za zagotavljanje varnosti otrok in hranijo evidence o proizvodnji, ki jih pristojni organi lahko zahtevajo, in so potrebne za potrditev, da so vsi proizvedeni vžigalniki v skladu s preskušanim modelom;

(d) hranijo in na zahtevo pristojnim organom takoj predložijo novo poročilo o preskusih glede varnosti za otroke, če so na modelu vžigalnika narejene spremembe, ki lahko neugodno vplivajo na zmožnost, da model izpolnjuje zahteve te odločbe.

2. Deset mesecev od datuma uradne objave te odločbe države članice zahtevajo, da distributerji hranijo in pristojnim organom na zahtevo takoj predložijo dokumentacijo, potrebno za identifikacijo katere koli osebe, ki jim je dobavila vžigalnike, ki so jih dali na trg, da se zagotovi sledljivost proizvajalca vžigalnikov v celotni dobavni verigi.

3. Vžigalniki, za katere proizvajalci in distributerji ne zagotovijo dokumentacije iz zgornjih odstavkov 1 in 2 v roku, ki ga določi pristojni organ, se umaknejo s trga.

## Člen 4

1. Poročila o preskusih glede varnosti za otroke iz člena 3 vključujejo zlasti:

- (a) naziv, naslov in kraj poslovanja proizvajalca ter uvoznika, če so vžigalniki uvoženi;
- (b) popoln opis vžigalnika, vključno z velikostjo, obliko, težo, gorivom, količino goriva, vžigalnim mehanizmom in mehanizmi za zagotavljanje varnosti otrok, modelom, tehničnimi rešitvami in drugimi značilnostmi, ki zagotavljajo, da je vžigalnik varen za otroke v skladu z opredelitvami in zahtevami te odločbe. Posebej je vključen podroben opis vseh dimenzij, zahteve za silo ali drugih značilnosti, ki lahko vplivajo na varnost vžigalnika za otroke, vključno z odstopenji, ki jo določi proizvajalec za vsako tako značilnost;
- (c) podroben opis preskusov in dobljenih rezultatov, datume preskusov in kraj, kjer so bili opravljeni, naziv organizacije, ki je preskuse izvedla, in podrobnosti o usposobljenosti in pristojnosti take organizacije za izvajanje zadevnih poskusov;
- (d) navedbo kraja, kjer se vžigalniki izdelujejo ali so se izdelovali;
- (e) kraj, kjer se hrani dokumentacija, ki jo zahteva ta odločba;
- (f) dokazila o akreditaciji ali priznanju preskusnega organa.

2. Poročila o preskusih glede varnosti za otroke iz člena 3 sestavijo:

- (a) akreditirani organi za preskušanje, ki izpolnjujejo zahteve določene v EN ISO/IEC 17025:2005 „Splošne zahteve za usposobljenost preskuševalnih in kalibracijskih laboratorijev“, ki jo za izvajanje preskusov varnosti vžigalnikov za otroke določi član Mednarodnega sodelovanja za akreditacijo laboratorijev (ILAC), ali organi, ki jih je v ta namen priznal pristojni organ države članice;
- (b) organi za preskušanje, katerih poročila o preskusih glede varnosti za otroke sprejme ena izmed držav, v kateri se uporabljajo zahteve, enakovredne zahtevam, ki jih določa ta odločba.

Komisija bo v informativne namene objavila in po potrebi posodobljala seznam organov iz zgornjih odstavkov (a) in (b).

## Člen 5

Prepoved iz člena 13(3) Direktive 2001/95/ES se ne uporablja.

## Člen 6

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za uskladitev s to odločbo v štirih mesecih od datuma uradnega obvestila o tej odločbi in jih objavijo. O tem takoj obvestijo Komisijo.

2. Ta odločba velja dvanajst mesecev od datuma uradnega obvestila o tej odločbi.

3. Na podlagi pridobljenih izkušenj in doseženega napredka glede stalnega ukrepa Komisija odloči, ali se tej odločbi veljavnost podaljša za dodatna obdobja, ali je treba odločbo, zlasti člena 1(1), 1(3) in 4, spremeniti in ali je treba preklicati začasno izključitev člena 5. Komisija bo zlasti za člen 1(3) odločila, če se lahko ostali mednarodni standardi ali nacionalna pravila ali standardi oziroma druge tehnične specifikacije, posebej specifikacije glede alternativnih metod ali meril za ugotavljanje, ali so vžigalniki varni za otroke, priznajo za enakovredne zahtevam v zvezi z varnostjo otrok, ki jih določa ta odločba. Odločitve iz tega odstavka se sprejmejo v skladu s členom 15(2) Direktive 2001/95/ES.

4. V okviru dejavnosti iz člena 10 Direktive 2001/95/ES o splošni varnosti proizvodov bo Komisija pred iztekom roka za izvajanje te odločbe s strani držav članic oblikovala smernice za lažjo praktično uporabo te odločbe.

## Člen 7

Ta odločba je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 11. maja 2006

Za Komisijo

Markos KYPRIANOU

Član Komisije